ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2011/70/ΕΥΡΑΤΟΜ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Ιουλίου 2011

η οποία θεσπίζει κοινοτικό πλαίσιο για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας, και ιδίως τα άρθρα 31 και 32,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία διατυπώθηκε κατόπιν γνωμοδότησης ομάδας προσώπων που ορίστηκαν από την επιστημονική και τεχνική επιτροπή μεταξύ επιστημονικών εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ([1]),

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ([2]),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το άρθρο 2 στοιχείο β) της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας («συνθήκη Ευρατόμ») προβλέπει τη θέσπιση ομοιόμορφων κανόνων ασφαλείας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού.

(2) Το άρθρο 30 της συνθήκης Ευρατόμ προβλέπει τη θέσπιση βασικών κανόνων για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού κατά των κινδύνων που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες.

(3) Το άρθρο 37 της συνθήκης Ευρατόμ απαιτεί από τα κράτη μέλη να παρέχουν στην Επιτροπή τα γενικά δεδομένα παντός σχεδίου απορρίψεως ραδιενεργών καταλοίπων.

(4) Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου ([3]), καθιερώνει τους βασικούς κανόνες ασφαλείας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες. εν λόγω οδηγία έχει συμπληρωθεί με πιο συγκεκριμένη νομοθεσία.

(5) Όπως έχει αναγνωρισθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι διατάξεις του κεφαλαίου 3 της συνθήκης Ευρατόμ σχετικά με την υγιεινή και την ασφάλεια, αποτελούν ενιαίο σύνολο που απονέμει στην Επιτροπή αρκετά ευρείες εξουσίες με σκοπό την προστασία του πληθυσμού και του περιβάλλοντος από τους κινδύνους της πυρηνικής μόλυνσης ([4]).

(6) Η οδηγία 87/600/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 1987, για τις κοινοτικές ρυθμίσεις σχετικά με την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες ([5]) δημιούργησε πλαίσιο για την κοινοποίηση και την παροχή πληροφοριών που θα χρησιμοποιείται από τα κράτη μέλη για την προστασία του πληθυσμού σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες. Η οδηγία 89/618/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 1989, σχετικά με την ενημέρωση του πληθυσμού για τα εφαρμοστέα μέτρα προστασίας της υγείας και την ακολουθητέα συμπεριφορά σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες ([6]) επέβαλε στα κράτη μέλη την υποχρέωση να ενημερώνουν τον πληθυσμό σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες.

(7) Η οδηγία 2003/122/Ευρατόμ του Συμβουλίου ([7]), προβλέπει τον έλεγχο των κλειστών πηγών υψηλής ραδιενέργειας και των έκθετων πηγών, συμπεριλαμβανομένων των εκτός χρήσης πηγών. Σύμφωνα με την κοινή σύμβαση για την ασφάλεια διαχείρισης των αναλωμένων καυσίμων και την ασφάλεια διαχείρισης των ραδιενεργών αποβλήτων («η κοινή σύμβαση»), τον κώδικα δεοντολογίας του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενεργείας (ΔΟΑΕ) σχετικά με ασφαλείς ραδιενεργές πηγές και σύγχρονες βιομηχανικές πρακτικές, οι εκτός χρήσης κλειστές πηγές μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκ νέου, να ανακυκλωθούν ή να διατεθούν. Σε πολλές περιπτώσεις, αυτό συνεπάγεται την επιστροφή της πηγής ή του εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένης της πηγής, στον προμηθευτή ή τον κατασκευαστή, για επαναπιστοποίηση ή επεξεργασία.

(8) Η οδηγία 2006/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας ([8]) καλύπτει τη διαχείριση αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας που μπορεί να είναι ραδιενεργά, με εξαίρεση τα ζητήματα που αφορούν ειδικά τη ραδιενέργεια, τα οποία περιλαμβάνονται στη συνθήκη Ευρατόμ.

([1]) Γνώμη της 4ης Μαΐου 2011 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).
([2]) Γνώμη της 23ης Ιουνίου 2011 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).
([3]) ΕΕ L 159 της 29.6.1996, σ. 1.
([4]) C-187/87 (Συλλογή 1988, σ. 5013) και C-29/99 (Συλλογή 2002, σ. I-11221).
([5]) ΕΕ L 371 της 30.12.1987, σ. 76.
([6]) ΕΕ L 357 της 7.12.1989, σ. 31.
([7]) ΕΕ L 346 της 31.12.2003, σ. 57.
([8]) ΕΕ L 102 της 11.4.2006, σ. 15.

(9) Η οδηγία 2006/117/Ευρατόμ του Συμβουλίου [1], ορίζει ένα Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Σύστημα Ατομικής Ενέργειας («κοινοτικό») για την επιτήρηση και τον έλεγχο των διασυνοριακών μεταφορών ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων. Η εν λόγω οδηγία συμπληρώθηκε με τη σύσταση 2008/956/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 4ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τα κριτήρια εξαγωγής ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων σε τρίτες χώρες [2].

(10) Η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2009, περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων [3], επιβάλλει την υποχρέωση στα κράτη μέλη να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν εθνικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια. Μολονότι η εν λόγω οδηγία αφορά κυρίως την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων, ορίζει ότι είναι επίσης σημαντική η ασφαλής διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων, μεταξύ άλλων στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διάθεσης. Κατά συνέπεια, οι εν λόγω εγκαταστάσεις, οι οποίες καλύπτονται τόσο από την οδηγία 2009/71/Ευρατόμ όσο και από την παρούσα οδηγία, δεν θα πρέπει να υπόκεινται σε δυσανάλογες ή περιττές υποχρεώσεις, ειδικότερα όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων.

(11) Η οδηγία 2003/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, η οποία προβλέπει τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον [4], εφαρμόζεται σε ορισμένα σχέδια και προγράμματα εμπίπτοντα στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2001, σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων [5].

(12) Η σύσταση 2006/851/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 24ης Οκτωβρίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση των οικονομικών πόρων που προορίζονται για τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων, τα αναλωμένα καύσιμα και τα ραδιενεργά απόβλητα [6], επικεντρώνεται στην επάρκεια της χρηματοδότησης, την οικονομική της ασφάλεια και τη διαφάνειά της με σκοπό να διασφαλίζεται η χρήση των κεφαλαίων μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται.

(13) Σύμφωνα με τους ιδιαίτερους όρους της προσχώρησης της Λιθουανίας, τη Σλοβακίας και της Βουλγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου ορισμένοι πυρηνικοί σταθμοί υποχρεώθηκαν σε πρόωρη παύση λειτουργίας, η Κοινότητα έχει συμβάλει στη συγκέντρωση χρηματοοικονομικών πόρων και έχει παράσχει οικονομική στήριξη, υπό ορισμένους όρους, σε διάφορα προγράμματα παροπλισμού, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων.

(14) Η κοινή σύμβαση, η οποία συνήφθη υπό την αιγίδα του ΔΟΑΕ, αποτελεί μέσο παροχής κινήτρων και αποσκοπεί στην επίτευξη και διατήρηση υψηλού επιπέδου ασφαλείας σε παγκόσμια κλίμακα όσον αφορά τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων μέσω της ενίσχυσης των εθνικών μέτρων και της διεθνούς συνεργασίας.

(15) Ορισμένα κράτη μέλη συμμετέχουν ήδη και σκοπεύουν να συμμετάσχουν περαιτέρω στο προωθούμενο από τις ΗΠΑ και τη Ρωσία πρόγραμμα με την ονομασία «Πρωτοβουλία Περιορισμού των Παγκόσμιων Απειλών», μεταφέροντας τα αναλωμένα καύσιμα ερευνητικών αντιδραστήρων στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και τη Ρωσική Ομοσπονδία.

(16) Το 2006, ο ΔΟΑΕ αναπροσάρμοσε τη δομή των κανόνων του και εξέδωσε τις θεμελιώδεις αρχές ασφαλείας, με συγχορηγούς την Κοινότητα, τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης/Οργανισμό Πυρηνικής Ενέργειας του ΟΟΣΑ και άλλους διεθνείς οργανισμούς. Η εφαρμογή των θεμελιωδών αρχών ασφαλείας θα διευκολύνει την τήρηση των διεθνών κανόνων ασφαλείας και θα επιφέρει μεγαλύτερη συνέπεια μεταξύ των ρυθμίσεων που ισχύουν σε διαφορετικά κράτη.

(17) Κατόπιν πρόσκλησης του Συμβουλίου για τη σύσταση ομάδας υψηλού επιπέδου στην ΕΕ, όπως αναφέρεται στα συμπεράσματά του, της 8ης Μαΐου 2007, σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια και την ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, δημιουργήθηκε η Ομάδα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας (ENSREG) με την απόφαση 2007/530/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 2007, για τη σύσταση της ευρωπαϊκής ομάδας υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση αποβλήτων [7], προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη των κοινοτικών στόχων στον τομέα της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων. Τα συμπεράσματα και οι συστάσεις της ENSREG απηχούνται στο ψήφισμα του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τη διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 10ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την έκθεση της Ομάδας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας.

(18) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε στις 10 Μαΐου 2007 το ψήφισμα «Αξιολόγηση της Ευρατόμ — 50 έτη ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας», με το οποίο ζήτησε τη θέσπιση εναρμονισμένων προτύπων για τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και κάλεσε την Επιτροπή να επανεξετάσει τα σχετικά σχέδια της νομοθετικής πρότασής της και να υποβάλει νέα πρόταση για οδηγία σχετικά με τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων.

(19) Ενώ εναπόκειται σε έκαστο των κρατών μελών να ορίσει το ενεργειακό του μείγμα, όλα παράγουν ραδιενεργά απόβλητα από παραγωγή ενέργειας ή κατά τη διάρκεια βιομηχανικών, γεωργικών, ιατρικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων ή μέσω του παροπλισμού πυρηνικών εγκαταστάσεων και σε περιπτώσεις εξυγίανσης και παρεμβάσεων.

[1] ΕΕ L 337 της 5.12.2006, σ. 21.
[2] ΕΕ L 338 της 17.12.2008, σ. 69.
[3] ΕΕ L 172 της 2.7.2009, σ. 18.
[4] ΕΕ L 156 της 25.6.2003, σ. 17.
[5] ΕΕ L 197 της 21.7.2001, σ. 30.
[6] ΕΕ L 330 της 28.11.2006, σ. 31.
[7] ΕΕ L 195 της 17.7.2007, σ. 44.

(20) Η λειτουργία πυρηνικών αντιδραστήρων παράγει αναλωμένα καύσιμα. Εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να ορίσει την πολιτική του ως προς τον κύκλο ζωής των καυσίμων. Τα αναλωμένα καύσιμα μπορούν να θεωρηθούν πολύτιμοι πόροι που μπορούν να υποβληθούν σε επανεπεξεργασία ή, εάν θεωρηθούν ραδιενεργά απόβλητα, να διατεθούν για άμεση απόρριψη. Όποια επιλογή και αν γίνει, θα πρέπει να εξετασθεί η διάθεση των αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας που διαχωρίζονται κατά την επανεπεξεργασία ή των αναλωμένων καυσίμων που θεωρούνται απόβλητα.

(21) Τα ραδιενεργά απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων των αναλωμένων καυσίμων που θεωρούνται απόβλητα, απαιτούν περιορισμό και απομόνωση από τους ανθρώπους και το περιβάλλον διαβίωσής τους μακροπρόθεσμα. Λόγω της συγκεκριμένης φύσης τους (περιεκτικότητα σε ραδιονουκλεΐδια), απαιτούνται ρυθμίσεις για την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος έναντι κινδύνων οι οποίοι προκύπτουν από την ιονίζουσα ακτινοβολία, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης σε κατάλληλες εγκαταστάσεις, όπως στην τελική τοποθεσία. Η αποθήκευση ραδιενεργών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της μακροπρόθεσμης αποθήκευσης, αποτελεί ενδιάμεση λύση, αλλά όχι εναλλακτική της διάθεσης.

(22) Ένα εθνικό καθεστώς ταξινόμησης ραδιενεργών αποβλήτων θα πρέπει να παράσχει στήριξη στις ρυθμίσεις, συνεκτιμώντας πλήρως τους ιδιαίτερους τύπους και ιδιότητες των ραδιενεργών αποβλήτων.

(23) Συνήθως, η διάθεση των αποβλήτων χαμηλής και μεσαίας ραδιενέργειας γίνεται κοντά στην επιφάνεια. Είναι ευρέως αποδεκτή σε τεχνικό επίπεδο η άποψη ότι η διάθεση σε γεωλογικούς σχηματισμούς μεγάλου βάθους αποτελεί αυτή τη στιγμή την ασφαλέστερη και βιωσιμότερη επιλογή ως τελικό σημείο της διαχείρισης των αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας και των αναλωμένων καυσίμων που θεωρούνται απόβλητα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμπεριλάβουν στις εθνικές τους πολιτικές τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των επιλογών περί διάθεσης, χωρίς να θίγεται η αρμοδιότητά τους για τις αντίστοιχες πολιτικές τους όσον αφορά τη διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων τους και των αποβλήτων τους χαμηλής, μεσαίας και υψηλής ραδιενέργειας. Επειδή η υλοποίηση και η ανάπτυξη της εγκατάστασης διάθεσης θα διαρκέσουν πολλές δεκαετίες, αρκετά προγράμματα αναγνωρίζουν ότι πρέπει να παραμείνουν ευέλικτα και προσαρμοστικά, προκειμένου π.χ. να ενσωματώνουν τις νέες γνώσεις σχετικά με τις συνθήκες της τοποθεσίας ή την ενδεχόμενη εξέλιξη του συστήματος διάθεσης. Οι δραστηριότητες που επιτελούνται βάσει της «Τεχνολογικής Πλατφόρμας για την Τελική Διάθεση σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς» (IGD-TP) θα μπορούσαν να διευκολύνουν την πρόσβαση σε τεχνογνωσία και τεχνολογία στον τομέα αυτό. Προς τούτο, η δυνατότητα αντιστροφής και ανάκτησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την τεχνική ανάπτυξη συστήματος διάθεσης. Ωστόσο, τα εν λόγω κριτήρια λειτουργίας και σχεδιασμού δεν θα πρέπει να υποκαταστήσουν μια σωστά σχεδιασμένη εγκατάσταση διάθεσης,με βάσιμους λόγους παύσης λειτουργίας. Χρειάζεται συμβιβαστική λύση, δεδομένου ότι η διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων βασίζεται στην πλέον προηγμένη επιστήμη και τεχνολογία.

(24) Αποτελεί ηθική υποχρέωση κάθε κράτους μέλους να αποφεύγει τις άσκοπες επιβαρύνσεις για τις μελλοντικές γενιές σε σχέση με τα αναλωμένα καύσιμα και τα ραδιενεργά απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ραδιενεργών αποβλήτων που αναμένεται να προκύψουν από τον παροπλισμό υπαρχουσών πυρηνικών εγκαταστάσεων. Με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα αποδείξουν τη λήψη εύλογων μέτρων για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

(25) Η τελική ευθύνη των κρατών μελών σχετικά με την ασφάλεια της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων αποτελεί θεμελιώδη αρχή που επαναβεβαιώνεται από την κοινή σύμβαση. Αυτή η αρχή της εθνικής ευθύνης, καθώς και η αρχή της πρωταρχικής ευθύνης του κατόχου άδειας για την πυρηνική ασφάλεια της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, υπό την εποπτεία της εθνικής αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής του, θα πρέπει να αναβαθμισθούν και ο ρόλος και η ανεξαρτησία της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής θα πρέπει να ενισχυθούν με την παρούσα οδηγία.

(26) Εξυπακούεται ότι η χρήση ραδιενεργών πηγών από αρμόδια ρυθμιστική αρχή για τον σκοπό της άσκησης των ρυθμιστικών καθηκόντων της δεν επηρεάζει την ανεξαρτησία της.

(27) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να είναι διαθέσιμη επαρκής χρηματοδότηση για τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων.

(28) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εκπονήσουν εθνικό πρόγραμμα το οποίο θα διασφαλίζει τον μετασχηματισμό πολιτικών αποφάσεων σε σαφείς διατάξεις για την έγκαιρη υλοποίηση όλων των σταδίων διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων από τη γένεση έως τη διάθεση. Θα πρέπει να είναι δυνατόν για το εθνικό πρόγραμμα να μπορεί να λαμβάνει τη μορφή εγγράφου αναφοράς ή συνόλου εγγράφων.

(29) Εξυπακούεται ότι οι εθνικές ρυθμίσεις για την ασφάλεια της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων θα εφαρμόζονται με κάπου είδους νομικό, ρυθμιστικό ή οργανωτικό μέσο, η επιλογή του οποίου αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

(30) Τα διάφορα στάδια της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων συνδέονται στενά. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε ένα επιμέρους βήμα μπορούν να επηρεάσουν ένα επόμενο βήμα. Ως εκ τούτου, οι αλληλεξαρτήσεις αυτές θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάπτυξη εθνικών προγραμμάτων.

(31) Η διαφάνεια είναι σημαντική για τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων. Η διαφάνεια θα πρέπει να διασφαλίζεται μέσω αποτελεσματικής πληροφόρησης του κοινού και ευκαιριών για τη συμμετοχή όλων των φορέων, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών και του κοινού, στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με τις εθνικές και διεθνείς υποχρεώσεις.

(32) Η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και σε διεθνές επίπεδο, θα μπορούσε να διευκολύνει και να επιταχύνει τη λήψη αποφάσεων μέσω πρόσβασης σε εμπειρογνωμοσύνη και τεχνολογία.

(33) Ορισμένα κράτη μέλη θεωρούν ότι η κοινή χρήση εγκαταστάσεων διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων διάθεσης, αποτελεί πιθανώς επωφελή, ασφαλή και οικονομική επιλογή, εφόσον βασίζεται σε συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

(34) Δεδομένου ότι η τεκμηρίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων συνδέεται με την ασφάλεια, θα πρέπει να είναι ανάλογη των επιπέδων κινδύνου (σταδιακή προσέγγιση) και να παρέχει τη βάση για τη λήψη αποφάσεων που άπτονται της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων. Αυτό θα πρέπει να καταστήσει δυνατό τον εντοπισμό τομέων αβεβαιότητας στους οποίους απαιτείται να εστιάζεται η προσοχή κατά την εκτίμηση της ασφάλειας. Οι αποφάσεις για την ασφάλεια θα πρέπει να βασίζονται στα πορίσματα της εκτίμησης ασφάλειας και στις πληροφορίες για την ορθότητα, καθώς και την αξιοπιστία της εκτίμησης αυτής και στις παραδοχές της. Συνεπώς, η διαδικασία λήψης αποφάσεων θα πρέπει να βασίζεται σε συλλογή επιχειρημάτων και αποδείξεων ώστε να τεκμηριώνεται η τήρηση του απαιτούμενου κανόνα ασφάλειας για εγκατάσταση ή δραστηριότητα σχετικά με τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων. Όσον αφορά, συγκεκριμένα, τις εγκαταστάσεις διάθεσης, η τεκμηρίωση θα πρέπει να βελτιώνει την κατανόηση εκείνων των πτυχών που επηρεάζουν την ασφάλεια του συστήματος διάθεσης, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών (γεωλογικών) και τεχνητών φραγμών, και την αναμενόμενη εξέλιξή του συστήματος διάθεσης με την πάροδο του χρόνου.

(35) Η υποχρέωση ενός κράτους μέλους, το οποίο δεν έχει αναλωμένα καύσιμα, άμεση προοπτική να αποκτήσει ή σχετικές τρέχουσες ή προβλεπόμενες δραστηριότητες, να μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο και να εφαρμόσει τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας σχετικά με τα αναλωμένα καύσιμα, είναι δυσανάλογη και περιττή. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω κράτη μέλη πρέπει να εξαιρεθούν, εφόσον δεν έχουν αποφασίσει να αναπτύξουν δραστηριότητες σχετικά με πυρηνικά καύσιμα, από την υποχρέωση μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας οδηγίας σχετικά με τα αναλωμένα καύσιμα.

(36) Η συνθήκη μεταξύ της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Κροατίας σχετικά με τη ρύθμιση του καθεστώτος και άλλων νομικών σχέσεων όσον αφορά τις επενδύσεις, τη χρήση και τον παροπλισμό του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Krško, διέπει τη συνιδιοκτησία του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Η εν λόγω συνθήκη προβλέπει κοινή ευθύνη για τη διαχείριση και τη διάθεση ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων, και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να προβλεφθεί εξαίρεση από ορισμένες διατάξεις της παρούσας οδηγίας προκειμένου να μην εμποδιστεί η πλήρης εφαρμογή αυτής της διμερούς συνθήκης.

(37) Η παρούσα οδηγία, μολονότι αναγνωρίζει ότι στο εθνικό πλαίσιο πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι ραδιολογικοί και μη κίνδυνοι που σχετίζονται με τα αναλωμένα καύσιμα και τα ραδιενεργά απόβλητα, δεν καλύπτει τους μη ακτινολογικούς κινδύνους, οι οποίοι εμπίπτουν στη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(38) Η διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων σχετικά με τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, ως ουσιώδες στοιχείο για την επίτευξη υψηλών επιπέδων ασφαλείας, θα πρέπει να βασίζεται στην εκπαίδευση μέσω επιχειρησιακής πείρας.

(39) Η επιστημονική έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη, με την υποστήριξη της τεχνικής συνεργασίας μεταξύ φορέων, μπορεί να ανοίξει ορίζοντες για τη βελτίωση της ασφαλούς διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων και να συμβάλει στη μείωση του κινδύνου ραδιοτοξικότητας των αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας.

(40) Η αξιολόγηση από ομότιμους θα μπορούσε να αποτελέσει άριστο μέσο για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και πεποίθησης στη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό την ανάπτυξη και ανταλλαγή εμπειριών και τη διασφάλιση υψηλών προτύπων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΣΤΟΧΟΙ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κοινοτικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της υπεύθυνης και ασφαλούς διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, προκειμένου να μην επιβάλλονται περιττά βάρη στις επερχόμενες γενιές.

2. Εξασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλες εθνικές ρυθμίσεις με σκοπό την επίτευξη υψηλού επιπέδου ασφαλείας όσον αφορά τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων για την προστασία των εργαζομένων και του πληθυσμού έναντι κινδύνων που προκύπτουν από την ιονίζουσα ακτινοβολία.

3. Εξασφαλίζει την παροχή της απαραίτητης ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού όσον αφορά τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των θεμάτων που αφορούν τις πληροφορίες ασφαλείας και διανοητικής ιδιοκτησίας.

4. Με την επιφύλαξη της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ, η παρούσα οδηγία συμπληρώνει τους βασικούς κανόνες που αναφέρονται στο άρθρο 30 της συνθήκης Ευρατόμ σχετικά με την ασφάλεια των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια:

α) της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων όταν τα αναλωμένα καύσιμα προκύπτουν από μη στρατιωτικές δραστηριότητες·

β) της διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων, από την παραγωγή έως τη διάθεσή τους, όταν τα ραδιενεργά απόβλητα προκύπτουν από μη στρατιωτικές δραστηριότητες.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:

α) στα απόβλητα της εξορυκτικής βιομηχανίας που μπορεί να είναι ραδιενεργά και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2006/21/ΕΚ·

β) στις εγκεκριμένες εκλύσεις.

3. Το άρθρο 4 παράγραφος 4 δεν εφαρμόζεται:

α) για την επιστροφή των εκτός χρήσης κλειστών πηγών σε προμηθευτή ή κατασκευαστή·

β) για τη μεταφορά αναλωμένων καυσίμων ερευνητικών αντιδραστήρων σε χώρα προμηθεύτρια ή παραγωγό καυσίμων ερευνητικών αντιδραστήρων, λαμβανομένων υπόψη των εφαρμοστέων διεθνών συμφωνιών·

γ) για τα απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα του υπάρχοντος πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Krško, όταν πρόκειται για αποστολές μεταξύ Σλοβενίας και Κροατίας.

4. Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει το δικαίωμα κράτους μέλους ή επιχείρησης του κράτους μέλους να επιστρέψει τα ραδιενεργά απόβλητα μετά την επεξεργασία, στη χώρα προέλευσής τους, όταν:

α) πρόκειται να μεταφερθούν ραδιενεργά απόβλητα στο κράτος μέλος ή την επιχείρηση προς επεξεργασία· ή

β) πρόκειται να μεταφερθεί άλλο υλικό στο κράτος μέλος ή την επιχείρηση με σκοπό την ανάκτηση των ραδιενεργών αποβλήτων.

Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει το δικαίωμα κράτους μέλους ή επιχείρησης του κράτους μέλους στο οποίο πρόκειται να μεταφερθούν αναλωμένα καύσιμα προς επεξεργασία ή επανεπεξεργασία, να επιστρέφει, στη χώρα προέλευσής τους, τα ραδιενεργά απόβλητα που ανακτώνται από τις εργασίες επεξεργασίας ή επανεπεξεργασίας, ή ένα συμφωνημένο ισοδύναμο προϊόν.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) «παύση λειτουργίας»: η περάτωση όλων των λειτουργιών σε ορισμένο χρονικό διάστημα μετά την τοποθέτηση των αναλωμένων καυσίμων ή των ραδιενεργών αποβλήτων σε εγκατάσταση διάθεσης, συμπεριλαμβανομένων των τελικών τεχνικών ή άλλων εργασιών που απαιτούνται ώστε να εξασφαλισθεί ότι η εγκατάσταση θα είναι μακροπρόθεσμα ασφαλής·

2) «αρμόδια ρυθμιστική αρχή»: αρχή ή σύστημα αρχών που έχει καθορισθεί σε κράτος μέλος στον ρυθμιστικό τομέα της ασφάλειας της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων ή ραδιενεργών αποβλήτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 6·

3) «διάθεση»: η τοποθέτηση αναλωμένων καυσίμων ή ραδιενεργών αποβλήτων σε εγκατάσταση χωρίς πρόθεση επανάκτησης·

4) «εγκατάσταση διάθεσης»: εγκατάσταση ή μονάδα της οποίας πρωταρχικός σκοπός είναι διάθεση ραδιενεργών αποβλήτων·

5) «άδεια»: οποιοδήποτε νομικό έγγραφο χορηγούμενο υπό τη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους για την εκτέλεση οποιασδήποτε δραστηριότητας σχετίζεται με τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων ή το οποίο εκχωρεί την ευθύνη χωροθέτησης, μελέτης, κατασκευής, θέσης σε λειτουργία, λειτουργίας, παροπλισμού ή παύσης λειτουργίας μιας εγκατάστασης διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων ή μιας εγκατάστασης διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων·

6) «κάτοχος άδειας»: νομικό ή φυσικό πρόσωπο που έχει τη γενική ευθύνη για οποιαδήποτε δραστηριότητα ή εγκατάσταση σχετίζεται με τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων ή ραδιενεργών αποβλήτων, όπως καθορίζεται σε μια άδεια·

7) «ραδιενεργά απόβλητα»: ραδιενεργά υλικά σε αέρια, υγρή ή στερεά μορφή, των οποίων η περαιτέρω χρήση δεν προβλέπεται ή δεν εξετάζεται από το κράτος μέλος ή από νομικό ή φυσικό πρόσωπο του οποίου την απόφαση αποδέχεται το κράτος μέλος, και τα οποία ελέγχονται ως ραδιενεργά απόβλητα από αρμόδια ρυθμιστική αρχή βάσει του νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου του κράτους μέλους·

8) «διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων»: όλες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τον χειρισμό, την προεπεξεργασία, την επεξεργασία, την προετοιμασία, την αποθήκευση ή τη διάθεση ραδιενεργών αποβλήτων, εξαιρουμένης της μεταφοράς εκτός εγκατάστασης·

9) «εγκατάσταση διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων»: οποιαδήποτε εγκατάσταση ή μονάδα της οποίας πρωταρχικός σκοπός είναι η διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων·

10) «επανεπεξεργασία»: διεργασία ή λειτουργία σκοπός της οποίας είναι η εξαγωγή σχάσιμου και επώασιμου υλικού από αναλωμένα καύσιμα για περαιτέρω χρήση·

11) «αναλωμένα καύσιμα»: τα πυρηνικά καύσιμα που έχουν ακτινοβοληθεί και οριστικά αφαιρεθεί από τον πυρήνα του αντιδραστήρα. Τα αναλωμένα καύσιμα μπορεί είτε να θεωρηθούν ως χρησιμοποιήσιμοι πόροι που μπορούν να υποβληθούν σε επανεπεξεργασία είτε να προορίζονται για διάθεση, εάν θεωρούνται ραδιενεργά απόβλητα·

12) «διαχείριση αναλωμένων καυσίμων»: όλες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με το χειρισμό, την αποθήκευση, την επανεπεξεργασία ή τη διάθεση αναλωμένων καυσίμων, εξαιρουμένης της μεταφοράς εκτός εγκατάστασης·

13) «εγκατάσταση διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων»: οποιαδήποτε εγκατάσταση ή μονάδα της οποίας πρωταρχικός σκοπός είναι η διαχείριση αναλωμένων καυσίμων·

14) «αποθήκευση»: η διατήρηση αναλωμένων καυσίμων ή ραδιενεργών αποβλήτων σε εγκατάσταση με πρόθεση επανάκτησης.

Άρθρο 4

Γενικές αρχές

1. Τα κράτη μέλη καθορίζουν και διατηρούν εθνικές πολιτικές για τη διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων. Με την επιφύλαξη του άρθρου 2, παράγραφος 3, κάθε κράτος μέλος έχει την τελική ευθύνη για τη διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων που παράγονται εντός της επικράτειάς του.

2. Σε περίπτωση που ραδιενεργά απόβλητα μεταφέρονται για επεξεργασία ή επανεπεξεργασία σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα, το κράτος μέλος ή η τρίτη χώρα από το οποίο εστάλησαν τα απόβλητα διατηρεί την τελική ευθύνη για την ασφαλή και υπεύθυνη διάθεση αυτών των υλικών, συμπεριλαμβανομένων τυχόν αποβλήτων που παράγονται ως υποπροϊόντα.

3. Οι εθνικές πολιτικές βασίζονται σε όλες τις ακόλουθες αρχές:

α) η παραγωγή ραδιενεργών αποβλήτων τηρείται στο ελάχιστο επίπεδο που είναι λογικό δυνατό, ως προς τη δραστηριότητα και τον όγκο, μέσω κατάλληλων μέτρων σχεδιασμού και πρακτικών λειτουργίας και παροπλισμού, που περιλαμβάνουν την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υλικών·

β) λαμβάνονται υπόψη οι αλληλεξαρτήσεις μεταξύ όλων των σταδίων της παραγωγής και διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων·

γ) η διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων γίνεται με ασφάλεια, ακόμη και μακροπρόθεσμα, με χαρακτηριστικά παθητικής ασφαλείας·

δ) η εφαρμογή των μέτρων ακολουθεί σταδιακή προσέγγιση·

ε) το κόστος διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων βαρύνει όσους δημιούργησαν τα συγκεκριμένα υλικά·

στ) εφαρμόζεται διαδικασία λήψης αποφάσεων βάσει αποδείξεων και τεκμηρίωσης όσον αφορά όλα τα στάδια της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων.

4. Η διάθεση των ραδιενεργών αποβλήτων πραγματοποιείται στο κράτος μέλος που τα παράγει, εκτός εάν, κατά τη στιγμή της μεταφοράς, έχει τεθεί σε ισχύ συμφωνία, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχει καθορίσει η Επιτροπή, βάσει του άρθρου 16 παράγραφος 2 της οδηγίας 2006/117/Ευρατόμ, μεταξύ του συγκεκριμένου κράτους μέλους και άλλου κράτους μέλους ή τρίτης χώρας για τη χρήση εγκατάστασης διάθεσης σε ένα εξ αυτών.

Πριν από τη μεταφορά σε τρίτη χώρα, το εξάγον κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με το περιεχόμενο τέτοιας συμφωνίας και λαμβάνει εύλογα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

α) η χώρα προορισμού έχει συνάψει συμφωνία με την Κοινότητα, η οποία καλύπτει τα αναλωμένα καύσιμα και τα ραδιενεργά απόβλητα ή είναι συμβαλλόμενο μέρος της κοινής σύμβασης για την ασφάλεια διαχείρισης του αναλωμένου καυσίμου και την ασφάλεια διαχείρισης των ραδιενεργών αποβλήτων («η κοινή σύμβαση»)·

β) η χώρα προορισμού διαθέτει προγράμματα διαχείρισης και διάθεσης ραδιενεργών αποβλήτων με σκοπούς που αντανακλούν υψηλά επίπεδα ασφάλειας ανάλογα εκείνων της παρούσας οδηγίας και

γ) η εγκατάσταση διάθεσης στη χώρα προορισμού διαθέτει άδεια για τη μεταφορά ραδιενεργών αποβλήτων, έχει τεθεί σε λειτουργία πριν από τη μεταφορά και ο τρόπος διαχείρισής της συμφωνεί με τις απαιτήσεις που εκτίθενται στο πρόγραμμα για τη διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων της συγκεκριμένης χώρας προορισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 5

Εθνικό πλαίσιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και διατηρούν εθνικό νομοθετικό, ρυθμιστικό και οργανωτικό πλαίσιο («εθνικό πλαίσιο») για τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, το οποίο κατανέμει τις ευθύνες και προβλέπει τον συντονισμό μεταξύ των συναφών αρμόδιων φορέων. Το εθνικό πλαίσιο προβλέπει τα ακόλουθα:

α) εθνικό πρόγραμμα εφαρμογής της πολιτικής σχετικά με τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων·

β) εθνικές ρυθμίσεις για την ασφάλεια της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων. Ο καθορισμός του τρόπου με τον οποίο οι εν λόγω ρυθμίσεις θεσπίζονται και του μέσου διά του οποίου τίθενται σε εφαρμογή, αποτελούν αρμοδιότητα των κρατών μελών·

γ) σύστημα αδειοδότησης για δραστηριότητες ή εγκαταστάσεις διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων ή αμφότερες, το οποίο περιλαμβάνει και την απαγόρευση δραστηριοτήτων διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων ή την απαγόρευση της λειτουργίας εγκατάστασης διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων η οποία δεν διαθέτει σχετική άδεια ή αμφότερες και, εφόσον ενδείκνυται, πρόβλεψης όρων για την περαιτέρω διαχείριση της δραστηριότητας, της εγκατάστασης ή και των δύο·

δ) σύστημα κατάλληλου ελέγχου, διαχείρισης, ρυθμιστικών επιθεωρήσεων, τεκμηρίωσης και υποβολής εκθέσεων για δραστηριότητες ή εγκαταστάσεις διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων ή αμφότερες, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων μέτρων για τις περιόδους μετά την παύση λειτουργίας των εγκαταστάσεων διάθεσης·

ε) μέτρα επιβολής της εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένης της αναστολής λειτουργίας και της τροποποίησης, λήξης ή ανάκλησης μιας άδειας με απαιτήσεις, εφόσον ενδείκνυται, για εναλλακτικές λύσεις που δημιουργούν ασφαλέστερη κατάσταση·

στ) την κατανομή ευθυνών για τους φορείς που συμμετέχουν στα διάφορα στάδια της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων. Συγκεκριμένα, το εθνικό πλαίσιο καθιστά πρωταρχικά υπεύθυνους για τα αναλωμένα καύσιμα και τα ραδιενεργά απόβλητα τους παραγωγούς ή, σε ορισμένες περιστάσεις, τους κατόχους άδειας στους οποίους οι αρμόδιοι φορείς έχουν αναθέσει αυτή την ευθύνη·

ζ) εθνικές απαιτήσεις για την ενημέρωση και τη συμμετοχή του κοινού·

η) το (τα) σχέδιο(-α) χρηματοδότησης της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 9.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη βελτίωση του εθνικού πλαισίου, κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη την επιχειρησιακή πείρα, τα διδάγματα που συνάγονται από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχείο στ), και την ανάπτυξη συναφούς τεχνολογίας και έρευνας.

Άρθρο 6

Αρμόδια ρυθμιστική αρχή

1. Τα κράτη μέλη συγκροτούν και διατηρούν αρμόδια ρυθμιστική αρχή στον τομέα της ασφαλούς διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια ρυθμιστική αρχή να είναι επιχειρησιακά χωριστή από οποιονδήποτε άλλο φορέα ή οργανισμό που σχετίζεται με την προαγωγή ή τη χρήση πυρηνικής ενέργειας ή ραδιενεργών υλικών, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής ηλεκτρισμού και των εφαρμογών ραδιοϊσοτόπων, ή με τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, προκειμένου να διασφαλίζεται πραγματικά η ανεξαρτησία από αθέμιτη επιρροή στα ρυθμιστικά καθήκοντά της.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια ρυθμιστική αρχή να έχει τη νομική ισχύ και τους απαραίτητους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της, σε σχέση με το εθνικό πλαίσιο που περιγράφεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ), δ) και ε).

Άρθρο 7

Κάτοχοι άδειας

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πρωταρχική ευθύνη για την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και/ή δραστηριοτήτων διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων να βαρύνει τον κάτοχο της άδειας. Η ευθύνη αυτή δεν μπορεί να μεταβιβαστεί.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το ισχύον εθνικό πλαίσιο να απαιτεί από τους κατόχους άδειας, υπό το ρυθμιστικό έλεγχο της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής, να αξιολογούν τακτικά, να επιβεβαιώνουν και να βελτιώνουν συνεχώς, στον βαθμό του εφικτού, την ασφάλεια της εγκατάστασης ή της δραστηριότητας διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων με συστηματικό και επαληθεύσιμο τρόπο. Αυτό επιτυγχάνεται με την κατάλληλη αξιολόγηση της ασφάλειας και άλλα επιχειρήματα και αποδεικτικά στοιχεία.

3. Στο πλαίσιο της χορήγησης άδειας σε εγκατάσταση ή δραστηριότητα, η απόδειξη ασφαλείας καλύπτει την ανάπτυξη και λειτουργία δραστηριότητας και την ανάπτυξη, λειτουργία και παροπλισμό εγκατάστασης ή την παύση λειτουργίας εγκατάστασης διάθεσης καθώς και το στάδιο μετά την παύση λειτουργίας εγκατάστασης διάθεσης. Το εύρος της απόδειξης ασφαλείας είναι ανάλογο του περίπλοκου χαρακτήρα των εργασιών και του μεγέθους των κινδύνων που σχετίζονται με τα ραδιενεργά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα, καθώς και την εν λόγω εγκατάσταση ή δραστηριότητα. Η διαδικασία χορήγησης της άδειας συμβάλλει στην ασφάλεια της εγκατάστασης ή της δραστηριότητας, υπό τις κανονικές συνθήκες λειτουργίας, στη διάρκεια επιχειρησιακών περιστατικών που μπορούν να αναμένονται και σε περίπτωση ατυχημάτων εξαιτίας του σχεδιασμού. Παρέχει την απαραίτητη εγγύηση ασφαλείας της εγκατάστασης ή της δραστηριότητας. Τα μέτρα εφαρμόζονται με σκοπό την πρόληψη ατυχημάτων και τον περιορισμό των συνεπειών των ατυχημάτων, συμπεριλαμβανομένης της επαλήθευσης των φυσικών φραγμάτων προστασίας και των διοικητικών διαδικασιών του κατόχου της άδειας, η αστοχία των οποίων μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική έκθεση των εργαζομένων και του πληθυσμού σε ιονίζουσες ακτινοβολίες. Η προσέγγιση αυτή εντοπίζει και μειώνει τις ανασφάλειες.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να υποχρεώνει τους κατόχους άδειας να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της ποιότητας, τα οποία δίνουν τη δέουσα προτεραιότητα, όσον αφορά τη συνολική διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, στην ασφάλεια και ελέγχονται τακτικά από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή.

5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να υποχρεώνει τους κατόχους άδειας να προβλέπουν και να διατηρούν επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους όσον αφορά την ασφάλεια της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 έως 4.

Άρθρο 8

Εμπειρογνωμοσύνη και δεξιότητες

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί από όλα τα μέρη να πραγματοποιούν ρυθμίσεις για την παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης για το προσωπικό τους καθώς και δράσεις έρευνας και ανάπτυξης που να καλύπτουν τις ανάγκες του εθνικού προγράμματος για τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, με σκοπό την απόκτηση, διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη της εμπειρογνωμοσύνης και των δεξιοτήτων που απαιτούνται.

Άρθρο 9

Οικονομικοί πόροι

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί τη διαθεσιμότητα επαρκών οικονομικών πόρων όταν αυτοί απαιτούνται για την εφαρμογή των αναφερομένων στο άρθρο 11 εθνικών προγραμμάτων, ιδίως για τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη την ευθύνη των παραγωγών αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων.

Άρθρο 10

Διαφάνεια

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να διατίθενται στους εργαζομένους και το ευρύ κοινό οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων. Η υποχρέωση αυτή συμπεριλαμβάνει τη μέριμνα για την ενημέρωση του κοινού από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή στους τομείς της αρμοδιότητάς της. Η ενημέρωση του κοινού καθίσταται διαθέσιμη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς υποχρεώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή δεν θέτει σε κίνδυνο άλλα συμφέροντα, όπως μεταξύ άλλων την ασφάλεια, που αναγνωρίζονται από την εθνική νομοθεσία ή τις διεθνείς υποχρεώσεις.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να παρέχονται στο κοινό οι απαραίτητες ευκαιρίες για ουσιαστική συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς υποχρεώσεις.

Άρθρο 11

Εθνικά προγράμματα

1. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι εφαρμόζεται το εθνικό πρόγραμμά του για τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων («εθνικό πρόγραμμα»), το οποίο καλύπτει όλους τους τύπους αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων που υπάγονται στη δικαιοδοσία του και όλα τα στάδια της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων από την παραγωγή έως τη διάθεσή τους.

2. Κάθε κράτος μέλος επανεξετάζει και αναπροσαρμόζει τακτικά το εθνικό του πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη την τεχνική και επιστημονική πρόοδο, κατά περίπτωση, καθώς και τις συστάσεις, τα διδάγματα και τις ορθές πρακτικές των αξιολογήσεων από ομοτίμους.

Άρθρο 12

Περιεχόμενο των εθνικών προγραμμάτων

1. Τα εθνικά προγράμματα καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη προτίθενται να εφαρμόσουν τις αναφερόμενες στο άρθρο 4 εθνικές πολιτικές τους για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων ώστε να διασφαλίζονται οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, και περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

α) τους συνολικούς στόχους της εθνικής πολιτικής του κράτους μέλους όσον αφορά τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων·

β) τα σημαντικά ορόσημα και σαφή χρονοδιαγράμματα σχετικά με την επίτευξη αυτών των ορόσημων λαμβάνοντας υπόψη τους πρωταρχικούς στόχους των εθνικών προγραμμάτων·

γ) έναν κατάλογο όλων των αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, καθώς και εκτιμήσεις για μελλοντικές ποσότητες, περιλαμβανομένων και εκείνων που προέρχονται από παροπλισμό. Ο κατάλογος αναφέρει σαφώς την τοποθεσία και την ποσότητα των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων, σύμφωνα με την ενδεδειγμένη κατάταξη των ραδιενεργών αποβλήτων·

δ) τις ιδέες ή τα σχέδια και τις τεχνικές λύσεις για τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, από την παραγωγή έως τη διάθεση·

ε) τις ιδέες ή τα σχέδια για την περίοδο της διάρκειας ζωής μιας εγκατάστασης διάθεσης μετά την παύση λειτουργίας, που περιλαμβάνουν και τον χρόνο κατά τον οποίον ασκούνται οι κατάλληλοι έλεγχοι, καθώς και τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη διατήρηση της γνώσης της εν λόγω εγκατάστασης μακροπρόθεσμα·

στ) τις δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης που απαιτούνται για την εφαρμογή λύσεων για τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων·

ζ) τις ευθύνες για την υλοποίηση του εθνικού προγράμματος και τους βασικούς δείκτες απόδοσης για την παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής·

η) μια εκτίμηση του κόστους του εθνικού προγράμματος, μαζί με την υποκείμενη βάση και τις υποθέσεις της εν λόγω εκτίμησης, η οποία πρέπει να συμπεριλάμβανει ένα χρονολογικό προφίλ·

θ) το (τα) ισχύον(-τα) σχέδιο(-α) χρηματοδότησης·

ι) την πολιτική ή διαδικασία διαφάνειας, σύμφωνα με το άρθρο 10·

ια) τη ή τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί με κράτος μέλος ή τρίτη χώρα σχετικά με τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων ή ραδιενεργών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης εγκαταστάσεων διάθεσης, αν υπάρχουν.

2. Το εθνικό πρόγραμμα μαζί με την εθνική πολιτική μπορούν να περιέχονται σε ένα ενιαίο έγγραφο ή σε περισσότερα έγγραφα.

Άρθρο 13

Κοινοποίηση

1. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα εθνικά τους προγράμματα, καθώς και τις μεταγενέστερες σημαντικές αλλαγές.

2. Εντός έξι μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης, η Επιτροπή μπορεί να ζητεί διευκρίνιση και/ή να αποφαίνεται για το αν το περιεχόμενο του εθνικού προγράμματος συμφωνεί με το άρθρο 12.

3. Εντός έξι μηνών από τη λήψη της απάντησης της Επιτροπής, τα κράτη μέλη παρέχουν τη ζητηθείσα διευκρίνιση και/ή ενημερώνουν την Επιτροπή για τυχόν αναθεώρηση των εθνικών προγραμμάτων.

4. Η Επιτροπή, όταν αποφασίζει για την παροχή κοινοτικής οικονομικής ή τεχνικής βοήθειας για εγκαταστάσεις ή δραστηριότητες διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, λαμβάνει υπόψη τις διευκρινίσεις και την πρόοδο των κρατών μελών ως προς τα εθνικά προγράμματα.

Άρθρο 14

Υποβολή εκθέσεων

1. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας για πρώτη φορά έως τις 23 Αυγούστου 2015, και έκτοτε ανά τρία έτη, εκμεταλλευόμενα την ανασκόπηση και υποβολή αναφορών δυνάμει της κοινής σύμβασης.

2. Με βάση τις εκθέσεις των κρατών μελών, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τα ακόλουθα:

α) έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και

β) κατάλογο για τα ραδιενεργά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα που υπάρχουν στην επικράτεια της Κοινότητας καθώς και για τις μελλοντικές προοπτικές.

3. Περιοδικά, και τουλάχιστο κάθε δέκα χρόνια, τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη διενέργεια αυτοαξιολογήσεων του εθνικού τους πλαισίου, της αρμόδιας ρυθμιστικής τους αρχής, καθώς και του εθνικού τους προγράμματος και της εφαρμογής του, και ζητούν να αξιολογηθεί διεθνώς από ομότιμους το εθνικό τους πλαίσιο, η αρμόδια ρυθμιστική αρχή ή/και το εθνικό πρόγραμμα τους, με σκοπό την επίτευξη υψηλών προτύπων ασφαλείας κατά την ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης από ομότιμους ανακοινώνονται προς την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη, και μπορούν να διατίθενται στο κοινό, όταν δεν δημιουργείται σύγκρουση με τις πληροφορίες περί ασφάλειας και διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 15

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο πριν από τις 23 Αυγούστου 2013. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Τα μέτρα αυτά, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η αναφορά αυτή.

2. Οι υποχρεώσεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής των διατάξεων περί αναλώσιμων καυσίμων της παρούσας οδηγίας, δεν ισχύουν για την Κύπρο, τη Δανία, την Εσθονία, την Ιρλανδία, τη Λεττονία, το Λουξεμβούργο και τη Μάλτα, ενόσω δεν έχουν αποφασίσει να αναπτύξουν δραστηριότητες που αφορούν πυρηνικά καύσιμα.

3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των κύριων διατάξεων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία, καθώς και τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις των εν λόγω διατάξεων.

4. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν για πρώτη φορά στην Επιτροπή το περιεχόμενο του εθνικού τους προγράμματος που καλύπτει όλα τα ζητήματα τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 12 το συντομότερο δυνατόν, το αργότερο δε στις 23 Αυγούστου 2015.

Άρθρο 16

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 17

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 19 Ιουλίου 2011.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SAWICKI